

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 6 - Juli 2014
Jaargang 135
maandblad

Afscheid van Leo Siaens

Volksbelang is op dit ogenblik aan zijn 135ste jaargang toe. In november 1977 vierden de redactie en talrijke liberale prominenten de 100ste verjaardag van het oudste tijdschrift van Vlaanderen. Tijdens die viering in Antwerpen was ook **Leo Siaens** aanwezig (midden foto). Siaens overleed begin juli 2014 op 85-jarige leeftijd. De oud-hoofdredacteur van Het Laatste Nieuws was actief lid van het bestuur van het LVV en schreef als Wetstraatjournalist van Het Laatste Nieuws talrijke bijdragen in Volksbelang. In november 1989 ging Siaens met pensioen maar

bleef hij lid van de Stichting van Het Laatste Nieuws, een orgaan dat waakt over de 'liberale' lijn van de krant.

De jongere lezers kennen hem wellicht niet. Maar met Leo Siaens verdwijnt één van de laatste oud-hoofdredacteurs van een generatie die de informatieve waarde van een krant heel belangrijk vonden, wars van elke commerciële overwegingen van uitgevers. Volksbelang biedt de familie van de heer Siaens zijn medeleven in het verlies aan.

Lees blz. 3

Inhoud

VAN DE REDACTIE **Waa's confederalisme** / 2 | **ANALYSE Privacy is een topprioriteit** / 4 |
NA 25 MEI **De Vlaamse Kamerzetels in Brussel** / 8 | **BUITENLAND De falende VS-politiek in Irak** / 10 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Waals confederalisme

Tijdens de voorbije verkiezingscampagne lieten de Waalse partijen geregeld hun afkeer horen voor het Vlaams 'confederalisme' dat op één lijn werd gezet met 'separatisme'. "Nooit met N-VA" zo klonk het in alle debatten. Nog tijdens de informatieopdracht van Bart De Wever vond uittredend premier Elio Di Rupo het nodig om deze boodschap nog eens klaar en duidelijk te herhalen: "met deze separatistische, conservatieve partij nooit in een regering!".

Met de snelle vorming van een Waalse coalitie van PS en cdH treedt Di Rupo zelf in de confederale logica van N-VA. Paul Magnette en Di Rupo hadden het plots over die logica waarbij deelstaten onafhankelijk van het federale niveau hun ding kunnen doen. Nieuw is dat niet: het Waals regionalisme blijft een sterke factor in de politiek in het zuiden des lands. Zeker als de schaapjes in gevaar zijn en op het droge moeten, is het 'eigen volk eerst'-principe in Wallonië nooit ver weg.

Nadat Di Rupo zijn macht in Wallonië opnieuw heeft gevestigd, zal hij misschien weer aandacht krijgen voor de federale regering. Misschien, want het is niet ondenkbeeldig dat informateur Charles Michel toch een coalitie met cdH/Open Vld, N-VA en CD&V op de been krijgt en de PS naar de oppositiebanken wordt gestuurd. De opvatting van Di Rupo dat de MR aan kamikaze doet door als enige partij langs Fransstalige kant in een federale regering te stappen, houdt volgens ons geen steek. Waarom zou zo'n regering, met een stevig programma en loyale partners geen goed beleid kunnen voeren? Maar dat laatste zal voor Michel het pijnpunt worden: loyaliteit. Het voorlopige 'non' van cdH tegen zo'n coalitie doet de indruk nog versterken dat de partij van Lutgen zich sterk heeft vastgeklonken aan de PS, en enkel in een federale regering zal stappen met Di Rupo. En dat betekent een tripartite, met de MR, CD&V, sp.a en Open Vld. Een coalitie die ook Di Rupo zelf al herhaaldelijk heeft gepromoot.

CD&V ziet zo'n tripartite niet zitten omdat de kans dan groot is dat Open Vld in de Vlaamse regering, met CD&V en N-VA, wil binnenbreken. Over het feit dat de sp.a hier eigenlijk dan ook bij hoort (in een klassieke tripartite) spreekt niemand. En wat te denken van de situatie in Wallonië en in Brussel, waar de MR dan in de reeds gevormde coalities zou moeten meegenomen worden. Het is haast ondenkbaar, en onmogelijk. Alhoewel, in politiek is de onvoorspelbaarheid groter dan elders. Wie herinnert zich nog 1988 toen de Vlaamse socialisten binnenbraken in de Vlaamse regering die net door de PVV en de CVP was gevormd?

“Di Rupo heeft zich getoond als een machtpoliticus. Hij gedraagt zich als een confederalist om zijn macht in Wallonië te vestigen.”

Als we opnieuw op een lange periode van regeringsvorming afstevenen, is dit enkel te wijten aan het Waals confederalisme. Zoals het vaak is gebeurd, worden regeringsvormingen bepaald door wat er in Franstalig België gebeurt.

Ook dit keer is dit niet anders.

Di Rupo heeft zich getoond als een machtpoliticus. Hij gedraagt zich als een confederalist om zijn macht in Wallonië te vestigen. Dat is zijn goed recht, maar met een voortreffelijke drieband heeft hij meteen de Vlaamse onderhandelaars bij de vorming van een federale regering voor onnoemelijke problemen geplaatst. Van euforie aan Vlaamse zijde is er nog maar weinig te zien. CD&V-voorzitter Wouter Beke is woedend op cdH omdat zijn zusterpartij niet op de Vlaamse formatie heeft gewacht. Als tegenreactie begon hij dan maar meteen met onderhandelingen met N-VA voor de Vlaamse regering. Op federaal vlak weet hij het niet, dus wordt er Vlaams getemporiseerd. N-VA vraagt zich af: "waarom?". Even proberen? Omdat Kris Peeters federaal premier moet worden van een tripartite? Omdat er in Vlaanderen misschien toch nog een tripartite komt met Peeters opnieuw als minister-president? Het gaat al lang niet meer om het algemeen belang van de bevolking, maar om de postjes. En dat loopt altijd fout.

OUD-HOOFDREDACTEUR HET LAATSTE NIEUWS OVERLEDEN

Oud-hoofdredacteur van Het Laatste Nieuws Leo Siaens, “L.Si”, overleed op 85-jarige leeftijd. Siaens werd geboren op 10 oktober 1929 in Leuven. Hij begon als proeflezer bij ‘Het Laatste Nieuws’ en krom er op tot hoofdredacteur.

Siaens studeerde aan de Vlaamse afdeling van het Brusselse Koninklijk Atheneum, waar hij redactiesecretaris was van Ontwaken, het maandblad van de retoricastudenten. Zijn werk in Ontwaken was voor Julius Hoste jr. aanleiding om hem ertoe over te halen in de journalistiek te gaan.

Siaens begon bij de krant in 1948 en werd op 1 januari 1979 hoofdredacteur. Hij kwam eerst op de redactie binnenland van Het Laatste Nieuws, en na een korte tussenperiode op de redactie buitenland, leidde hij van 1959 tot 1967 de parlementaire redactie. Tussen 1961 en 1964 schreef hij als Wetstraatjournalist ook talrijke bijdragen voor Volksbelang.

Lid Stichting

In 1967 werd hij adjunct-hoofdredacteur en lid van de Stichting Het Laatste Nieuws, de stichting die waakt over de redactionele lijn van de krant. Hij was tevens directeur-algemeen beheerder van de Stichting Arthur Vanderpoorten en lid van het hoofdbestuur van het Liberaal Vlaams Verbond (LVV). In 1962 werd hij ook directeur, en later erevoorzitter, van de Nederlandstalige afdeling van het Instituut voor Journalisten in Brussel.

Siaens werd in 1950 eerder toevallig journalist. De oorlog in Korea was uitgebroken en omdat hij net zijn dienstplicht had vervuld, kreeg hij opdracht om reportages te schrijven over militaire zaken. Siaens versloeg het binnenland, buitenland, Belgisch Congo en de Wetstraat. Hij raakte ook bevriend met Patrice Lumumba, de eerste verkozen premier van het onafhankelijke Congo.

Product van Albert Maertens

Leo Siaens maakte samen met Piet van Brabant en Leo Verbiest jarenlang het mooie weer op de politieke redactie van de krant.

Leo Siaens.

Allen waren zij producten van Albert Maertens, de directeur van de NV Hoste, de uitgever van Het Laatste Nieuws die hen op de redactie binnenhaalde. Als jonge liberalen waren zij er overtuigd van dat de Vlaamse liberalen zich moesten losmaken van de overwegend Franstalige unitaire liberale partij en er een Vlaamse liberale partij moest opgericht worden.

In november 1989 ging Siaens met pensioen. Hij werd opgevolgd door René Adams, tot dan toe adjunct-hoofdredacteur.

Gevreesde kanttekeningen

Siaens was als hoofdredacteur iemand die een keurige taal hoog in het vaandel droeg. Zijn dagelijkse kanttekeningen op de krant bij artikels, bestemd voor de journalisten, waren legendarisch en gevreesd. Als journalist was hij rigoureuus en rechtlijnig. Hij was één van de laatste hoofdredacteurs die niet aangetast waren door de commerciële belangen van de uitgever, maar altijd gedreven waren voor de opdracht van een krant: informatie brengen bij de lezers. (BC) ■

MAAK VAN PRIVACY

Privacy kan alleen bestaan in een open samenleving omdat alleen daar de scheiding tussen het private en het publieke leven strikt in acht wordt genomen. Gesloten of totalitaire samenlevingen maken dat onderscheid niet, zij beschouwen elke menselijke handeling als een publieke daad waarover de overheid kennis mag hebben en mag oordelen.

*Dirk Verhofstadt,
Kernlid van Liberales*

Artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens voorziet uitdrukkelijk in het recht op privacy en bevat twee sub-artikels. (1) Een ieder heeft het recht op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie. (2) Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. In België is het recht op privacy ook vastgelegd in artikel 22 van de Belgische Grondwet. In 1992 werd de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer opgericht die toeziet op de bescherming van de privacy bij de verwerking van persoonsgegevens.

Recht op bescherming

Geen enkele handeling kan ethisch zijn als men hiermee de menselijke integriteit van anderen aantast. Iedere mens heeft dus het

Edward Snowden bracht als klokkenluider de afluisterpraktijken van de Amerikaanse veiligheidsdienst NSA aan het licht. Een schokkend verhaal van schending van privacy.

recht om zijn persoonlijke levenssfeer te beschermen. Het begrip bevat dus twee belangrijke elementen: het recht om onbewaakt of onbespied door het leven te gaan, en het recht om zelf te bepalen wie informatie over ons krijgt. Bescherming van de privacy is nodig om de waardigheid en integriteit van anderen niet in het gedrang te brengen. Juist daarom moeten de media – in het bijzonder de journalisten – (naast politici) heel alert zijn voor dit thema. Dag- en weekbladen, radio- en televisiestations moeten bij het

maken van teksten en programma's voortdurend nagaan of ze de privacy van mensen niet in het gedrang brengen. Dit is van toepassing in alle omstandigheden, maar het meest tastbaar in de volgende drie domeinen: rechtszaken, 'roddeljournalistiek' (vooral bij zogenaamd bekende personen), en in (de toenemende vormen van) reality-tv. Het zijn praktijken die ingaan tegen de menselijke waardigheid en moeten bestreden worden. Al zijn er veel bekende personen die juist graag hebben dat hun privéleven open-

EEN TOPPRIORITEIT

baar wordt gemaakt. Dat is hun goed recht, maar veel redacties maken dat onderscheid niet meer.

Aantasting

Privacy is een mensenrecht. Wanneer twee mensen met elkaar praten, desnoods via de telefoon of de computer, moeten ze dit kunnen doen zonder medeweten van anderen, bedrijven of de overheid. En juist dit laatste wordt de laatste jaren en maanden steeds meer aangetast. In dit verband is het nuttig om de zaak Snowden te ontleden. Edward Snowden is de klokkenluider van grootschalige af luisterpraktijken door de Amerikaanse National Security Agency (NSA). Daarbij werden (en worden) niet alleen talloze gegevens van het internet verzameld en doorgeleefd, maar ook GSM-gesprekken van tal van mensen, onder wie ook prominente politici zoals de Franse president François Hollande en de Duitse kanselier Angela Merkel. In juni 2013 maakten The Guardian en The Washington Post bekend dat de NSA het tot dan toe geheim programma PRISM gebruikt dat op grote schaal gegevens oppikt van Google, Facebook, Microsoft en Apple, van burgers buiten en binnen de VS. Het aftappen van Amerikaanse communicatiesystemen was vroeger enkel mogelijk na een rechterlijk bevel. Maar door een spionagewet van 2008 hoeft dit niet langer. Sindsdien kan NSA zonder gerechtelijke toestemming e-mails, chats, foto's, video's en bestanduitwisselingen die gebeuren op het internet (zoals op sociale netwerksites) lezen, beluisteren en bekijken. Ook telefoongesprekken kunnen op die manier afgeluisterd worden.

Geen misdrijf in de VS

Snowden onthulde in september 2013 ook het bestaan van het programma Bullrun waarmee de NSA al tien jaar lang versleu-

telde internetcommunicatie kan ontcijferen. De Amerikanen beschouwen het af luisteren van mensen buiten de VS niet als een misdrijf. Sterker nog, het heeft een speciale wet, de Foreign Intelligence Surveillance Act die gericht is op niet-Amerikanen. Daarnaast verkregen de VS van Europa dat ze persoonsgegevens overmaken van Europese burgers die naar de VS reizen. Het aftappen en af luisteren van persoonlijke, vaak vertrouwelijke informatie, is in strijd met de privacy en de integriteit van de mens. In december 2013 publiceerden zo'n 500 vooraanstaande schrijvers een petitie waarin ze deze praktijken afkeuren. 'De onschendbare integriteit van het individu is de basispijler van de democratie. De integriteit van de mens omvat meer dan zijn fysieke lichaam. Mensen heb-

De onthullingen over het mogelijk af luisteren van de mobiele telefoon van Angela Merkel waren lang een actueel discussieonderwerp.

ben het recht om in hun ideeën en hun persoonlijke omgeving en communicatie niet te worden beloerd en geïntimideerd. Door de technologische ontwikkelingen voor massale spionage te misbruiken, hebben de overheden en bedrijven dat fundamentele mensenrecht waardeloos gemaakt. Een bespioneerde mens is geen vrije mens', aldus de auteurs.

Geen democratie

En verder: 'Een bespioneerde maatschappij is geen democratie. Onze democratische rechten kunnen slechts bestaan als ze niet alleen in de reële, maar ook in de virtuele ruimte worden beschermd. Spionage schendt de privésfeer en

brengt de vrijheid van denken en opinie in het gedrang. Massale spionage behandelt elke burger als een potentiële verdachte. Ze ontkracht een van onze historische triomfen: het vermoeden van onschuld. (...) Spionage is diefstal. Deze gegevens zijn geen openbaar bezit: ze zijn van ons', aldus de ondertekenaars. Onder hen Orhan Pamuk, J.M. Coetzee, Elfriede Jelinek, Günter Grass, Umberto Eco, Daniel Cohn-Bendit, Amos Oz, David Grossman, Paolo Giordano, Jostein Gaarder, Saskia De Coster, David van Reybroeck, Annelies Verbeke, Paul Verhaeghe, Arnon Grünberg en Geert Mak. Al meer dan 200.000 personen hebben die petitie intussen ondertekend. ■

©www.liberales.be

Vrouwen uit de academische wereld hebben zich verenigd op een online platform dat Sassy heet. In het Engels betekent 'sassy' pittig, in casu over vrouwen. In de context van het forum staat het echter ook voor : Sharing Academic Sexism Stories with You.

De academische haard

Klinkt het Amerikaans? Welnee, dit is Belgisch. Na de internationale vrouwendag in maart hebben studenten en proffen van verschillende universiteiten een meertalig internetforum opgezet over seksisme in de academische wereld. Waar de vorige feministische golf het nog moest hebben van praatgroepen, is het huidige equivalent niet achter gesloten deuren maar voluit op het www. Even therapeutisch als een praatgroep, "omdat je het eens kwijt kunt". Evenzeer gemeenschapsvormend, "omdat je niet alleen bent". Evenzeer empowerend, "omdat het persoonlijke verhaal overstegen wordt en je analyses gaat maken".

Maar, en dat is het grote verschil: tegelijk is de factor "shaming" er, want door het openbare karakter kan iedereen kennis nemen van wat voor hoogstaande opmerkingen en behandeling vrouwen soms ten deel vallen in het toch hoger ingeschatte academische milieu.

Vrouwen aan de haard

Af en toe kun je cijfers uit de krant niet goed met elkaar rijmen. Er zijn meer vrouwelijke studenten en ze presteren ook nog eens beter. Tegelijk zijn er minder vrouwelijke profen en al helemaal weinig decanen en rectoren. Huh? Mogen we hopen dat ze allemaal schitteren in de privésector, of moeten we de oorzaken zoeken in het academisch milieu zelf? Als je de verhalen leest op de site van

Sassy, dan ga je wel even nadenken over dat laatste. Vrouwen die kandideren voor een promotie aan de unief en die de opmerking krijgen 'hoezo opklimmen, heb je niet genoeg omhanden met je kind'. Vrouwen die zwanger worden en van wie men nog voor de bevalling rondstrooit 'die zullen we nadien wel niet meer terugzien, aan de haard is veel fijner, op haar zou ik niet rekenen voor dat onderzoek volgend jaar'.

Als er één gemene deler te ontdekken valt in alle verhalen (met uitzondering van die over ongewenste intimiteiten), dan is het wel dit: alles is nog steeds te reduceren tot de levensgevende capaciteit van vrouwen.

Zwanger

De regelgeving is meestal aan de kant van vrouwen: een beurs kan opgeschort worden, het mandaat voor het doctoraatswerk verlengd ingeval van zwangerschap. Maar de informele processen? Het beeld dat deze vrouwen minder begaan zijn met hun carrière heeft dan al vorm gekregen. Ook al produceren zij nu hun baby alsnog hun doctoraat. En zelfs als dat doctoraat briljant blijkt, is er toch intussen dat idee ontstaan dat ze doctoreren 'voor zichzelf' en minder voor de carrière, net zoals ze natuurlijk ook 'voor zichzelf' die baby gemaakt hebben.

Vooringenomen

De meeste mensen (en academici méér dan gewone stervelingen) denken en handelen alsof alleen de ànderen bij de neus genomen worden door vooroordelen. ZIJ niet hoor, zij staan daarboven. Maar er is zoiets als 'impliciete' vooringenomenheid, die we allemaal, zonder uitzondering en vaak onbewust, hebben. Moeilijker te spotten dat de expliciete soort, en dus ook moeilijker te remediëren? Nee, denken de academici op het forum. De impliciete associaties waarnaar mensen reageren (zoals in de voorbeelden over zwangere vrouwen) zijn vaak in tegenstelling met de aanvaarde waarden die we uitdragen en met de expliciete standpunten die we spreken. Daarin ligt de kans op bijsturen, want het is geen expliciete kwaaië wil, alleen impliciete vooringenomenheid.

Een uitdrukking van de maakbaarheid van onze menselijke processen, of een mooi academisch achterpoortje? De pittige dames van het SASSY project zullen ook de tweede betekenis van sassy, namelijk 'brutaaltje' uit de kast moeten halen om hun protest zelf maar vooral de oplossing explicieter dan dat te maken. Terwijl ze immers op de goëde wil wachten, klikken intussen de cijfers van vrouwen aan de academische top niet aan...

() Mao zei dat vrouwen de helft van de hemel op hun schouders dragen. De Liberale Vrouwen is het eerder om de wereld te doen: dit is een column van Aviva Dierckx over dié bepaalde kijk op de wereld.*

WIE LOODST DE NMBS DE 21STE EEUW BINNEN?

Onze mobiliteit draait nog maar eens in de soep door stakingen. De volgende federale regering moet werk maken van een minimumdienst voor de reizigers. Wie loodst staatsbedrijven zoals de NMBS de 21ste eeuw binnen? In een Europese, open en geliberaliseerde markt moet de reiziger centraal staan, willen bedrijven overleven.

Philippe De Backer
Europarlementslid (Open Vld)

De vakbonden regeren het land, meer dan ooit tevoren. Eerst legde een staking van de luchtverkeersleiders het land plat. 15.000 mensen gestrand en meer dan 1 miljoen euro commerciële schade. Later was het de beurt aan de socialistische spoorbond om het land te gijzelen.

De staking zette voor de zoveelste keer kwaad bloed bij de duizenden reizigers, die al voortdurend met vertragingen, afgeschafte treinen en uurveranderingen te maken hebben. Een staking op de eerste vakantiedag, waarop ook veel festivalgangers naar huis keerden, het is tekenend voor de wereldvreemdheid bij de vakbonden.

Ook de eisen die de vakbond op tafel legt, zijn niet van deze tijd. De spoorbonden willen bijkomend personeel, omdat de huidige personeelsleden hun vakantiedagen onmogelijk kunnen opnemen. Europese vergelijkingen wijzen nochtans uit dat de NMBS méér personeelsleden telt dan spoorbedrijven in onze buurlanden.

Spoorwegpersoneel

Bovendien heeft het spoorwegpersoneel in België een statuut met een riantere vervroegde uittreding (vanaf 55 jaar), pakken recuperatiedagen en veelal een vaste benoeming. Ook blijkt uit een studie van het VBO dat het aantal treinkilometers dat met het huidige personeelsbestand wordt gepresteerd lager is dan in andere landen.

Als de NMBS even efficiënt werkt als de Nederlandse spoorwegen, kan ze met 7.800 werknemers minder, evenveel reizigers en evenveel tonnage vervoeren als vandaag.

Het wordt dan ook tijd dat het personeelsstatuut, het aantal personeelsleden en de efficiëntie van de NMBS in lijn wordt gebracht met de Europese concurrenten. Dat kan op een zachte manier gebeuren, want de komende jaren vloeien duizenden personeelsleden af door pensionering.

Cornu

De herstructurering die NMBS-topman Jo Cornu op tafel legt, heeft net dat doel. Hij moet het logge bedrijf klaarstomen voor de toekomst in een geliberaliseerde Europese markt. Hopelijk krijgt hij daarin ook steun van de volgende federale regering. Met een dotatie van 3,5 miljard euro per jaar kan een moderne bedrijfsvoering de belastingbetaler jaarlijks tussen de 800 miljoen en 1 miljard opleveren. Ook de vakbonden zullen de Europese realiteit moeten aanvaarden. Een modernisering met de blik vooruit, los van bestaande machtsstructuren, is de enige optie. Ook een regeling rond een minimale dienstverlening wanneer er gestaakt wordt, moet voor de volgende regering een prioriteit zijn. Onze buurlanden kunnen hier een voorbeeld zijn. In Duitsland bijvoorbeeld mag een statutair treinbestuurder, die nota bene betaald wordt met overheidsgeld net zoals bij ons,

niet zomaar staken. En wanneer vakbonden in Frankrijk een stakingsaanzegging indienen, moet het personeel een week op voorhand laten weten of ze willen werken of staken. Zo kan een planning opgemaakt worden om een minimale dienstverlening te waarborgen. Vaak blijkt ook dat er een pak mensen zijn die liever werken dan staken.

Overheidsbedrijven

Een fundamenteel debat over de taken en de rol van overheidsbedrijven dringt zich stilaan op. De vakbonden zullen steigeren. Het land gijzelen en plat leggen om hun eigen statuut te waarborgen, ten koste van de dienstverlening en de reizigers, is niet langer aanvaardbaar. In andere Europese landen worden veel taken vandaag al uitgeoefend door private maatschappijen en is de rol van de overheid teruggebracht tot regulator en toezichthouder.

Dat vraagt ook inspanningen vanuit de politiek. Partijen moeten stoppen met overheidsbedrijven te zien als een instrument voor het creëren van overheidstewerkstelling of te beschouwen als extensies van hun machtsuitoefening. Burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat onze overheidsbedrijven opereren in ieders belang, maar ook dat ze op een professionele manier bestuurd worden en een uitstekende dienstverlening voor alle reizigers waarborgen. ■

N-partijen in Brussel hebben recht op 2 van de 15 Kamerzetels

Na de Federale Kamerverkiezingen van 25 mei 2014 in het Brussels Gewest blijkt uit onze analyse dat de Nederlandstalige partijen minstens 2 van de 15 Kamerzetels vertegenwoordigen.

door *Freddy Neyts*
Ondervoorzitter LVV

De analyse van de uitslagen voor de Kamer in de Kieskring Brussel Hoofdstad levert enkele interessante vaststellingen op. En bij deze vergelijken we nu eens geen appels met peren, maar gewoon de uitslagen van de partijen binnen dezelfde gemeenschappelijke kieskring.

Als we de stemmen van Open Vld, N-VA, sp.a, CD&V en een forfait van 9.000 stemmen van Groen (op de lijst Ecolo) samentellen, dan komen we aan 53.000 geldige Nederlandstalige stemmen, en dit zonder Vlaams Belang en PvdA mee te rekenen!

Dat is méér dan het resultaat van Ecolo (zelfs met de stemmen van Groen), dan dat van cdH en evenveel als het FDF! Deze 3 Franstalige partijen halen met hun resultaat wel

elk 2 van de 15 Kamerzetels in deze kieskring. Als we er dan nog rekening mee houden dat vooral het FDF, maar ook cdH en Ecolo een belangrijk deel van deze stemmen in de 6 faciliteitengemeenten haalden, dan wordt deze vaststelling nog flagranter. De Nederlandstalige kiezers van deze gemeenten zullen immers voor de kieskring Vlaams-Brabant gekozen hebben.

“Gehandicapt”

Anderzijds waren de Nederlandstalige Kamerlijsten "gehandicapt". Men wist dat er geen zetel kon behaald worden en de kandidaten op die lijsten waren dan ook grotendeels onbekende vrijwilligers. Geen vedetten zoals bij de Franstalige lijsten. Met andere woorden, de Nederlandstalige partijen zouden op een gezamenlijke lijst of met een systeem van lijstverbinding minstens "twee" kamerzetels hebben bekomen. Deze zijn nu gewoon naar de Franstalige partijen gegaan ...

Pleiten we daarmee voor een systeem van gesplitste kiescolleges, ook voor de Kamer of voor een gemeenschappelijke Nederlandstalige lijst? Neen niet noodzakelijk, maar een eerlijker en rechtvaardiger verdeling van de Kamerzetels zou zeker moeten kunnen via

apparenteringen of lijstverbindingen.

Redelijk en normaal

Deze analyse toont ook nog eens duidelijk aan dat de huidige gewaarborgde vertegenwoordiging van de Nederlandstalige Brusselselaars in het Brussels Parlement (17 zetels) niet meer dan normaal en redelijk is.

En dat dit Brussels Parlement, de Brusselse regering en ook alle Brusselse gemeentebesturen de tweetaligheid (moet ook meertaligheid zijn in de Europese hoofdstad) van alle administraties en overheidsinstellingen en hun ambtenaren en personeel moet respecteren en bevorderen.

Recht

Zeker wanneer men weet dat er dagelijks ook nog eens meer dan 200.000 pendelaars uit het Vlaams Gewest in Brussel komen werken en dat er ook nog eens tienduizenden inwoners uit Vlaanderen in Brussel komen inkopen doen, zaken regelen, vrije tijd besteden, gebruik maken van gezondheidszorgen, komen studeren enz. Dat zijn geen Brusselse kiezers, maar die enorme Nederlandstalige bevolking brengt wel de dag door in Brussel! Zij ook hebben recht op vertegenwoordiging in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. ■

Het mousserend proza van Paul Verhuyck

door John Rijpens

We hebben hem de voorbije twee decennia uit het oog verloren. Omdat hij carrière maakte in Nederland en er literair meer aan de bak kwam dan in Vlaanderen? Omdat hij vooral (en bijna exclusief) bij Nederlandse uitgeverij aan zijn trekken kwam en komt? De inmiddels 74-jarige **Paul Verhuyck** (°1940) studeerde aan de Rijksuniversiteit van Gent, was nadien leraar en gedurende zevenentwintig jaar universitair hoofddocent aan de Rijksuniversiteit van Leiden en woont nog steeds in Nederland. Hij publiceerde, naast wetenschappelijk, voornamelijk Franse studies, zes romans bij De Arbeiderspers in Amsterdam en vier romans samen met zijn echtgenote, de Nederlandse schrijfster **Corine Kisling**, ook bij de Arbeiderspers. Zijn meest recente roman, *Inmiddels op aarde*, verscheen enkele maanden geleden en kreeg eens te meer de hoogste accolades.

Opvallend debuut

Verhuyck debuteerde in 1991 met de *De doodbieren*, een soort roman over een kroeg, barstend van de verhalen waarbij het niet steeds evident is wat waar is en wat onecht, met een moeilijk te trekken streep tussen humor en tragiek, tussen hysterie en historie. In deze bonte prozamozaïek is de kroeg een liefdeseiland van machteloze subversie. Op een klein eilandje realiteit worden ongemakken verdrongen en verdrongen uit angst voor de vermeende grootheid van de wereld. Verhuyck tekent een microsamenleving waarin de kermis der ijdelheden van het menselijk bedrijf liefdevol en soms burlesk uit de doeken worden gedaan. Zijn zogenaamd *Breugheliaans proza* werd tweemaal bekroond: met de Debuutprijs Boekenweek Vlaanderen (1992) en de Anton Wachterprijs in Nederland (1992) in Nederland.

Na dit schitterend debuut volgde

Moord door geboorte (1993), een roman van een tijdperk en een vriendschap, maar simultaan ook een surreëel aandoende roman van de verworping, elke generatie opnieuw, van een zelfingenomen, aangeprete beschaving. Hoe ook, Verhuyck bewees hiermee dat hij een zwierig en amusant verteller bleef, die de lezer met dit verhaal over een 'lustige levenshater' die de wereld met woorden naar zijn hand wil zetten, spelenderwijs weet in te palmen.

De geboren vertellen imponeerde opnieuw met de toonaangevende roman *De binnendienst* (1995), een cynische speurtocht naar het wezen van 'de organisatie'. *Hout en koper* dateert van 1999 en vertelt de ontroerende en bij momenten hilarische geschiedenis die het leven van een man reconstrueert van het graf naar de moederschoot.

Thrillers in samenwerkingsverband

Na de jongste eeuwwisseling begon Verhuyck een aantal boeken te publiceren in samenwerkingsverband met zijn eega Corine Kisling onder de auteursnaam Kisling & Verhuyck, schitterende thrillers begonnen met *Het leugenverhaal* (2007) met enkele interessante thema's als het rechts-extremisme van de Groot-Vlaamse gedachte, gevolgd door *Kwelgeest* (2008) met het Leidse academisch milieu als achtergrond en met veel onderkoelde humor, *De duim van Alva* (2010) over delicten tijdens de Antwerpse Sinksenfoor en *Zwarte kant* (2012). Stuk voor stuk absolute aanraders en niet alleen voor thrillerfanaten.

Vergeelde klasfoto

Met de roman over jeugdig elan, grote verwachtingen en de onvermijdelijke ontgoochelingen *Inmiddels op aarde* (2014) keert Verhuyck op de solotoer terug naar zijn mooi verwoorde romancyclus, hier en nu over elf jongens die in april 1958 op het Dürer Gymnasium eindexamen doen. In korte page-

turning hoofdstukjes ga je er als lezer van uit dat ze alle elf een schitterende toekomst tegemoet gaan. (Johan was de man die alles doorhad, die als eerste over de beatniks had gehoord; Ben was zachtaardig en poëtisch en werd hoogleraar geneeskunde; Bartholomeus die alle talenten had, zowel op wetenschappelijk als op artistiek terrein, een wonderkind; Stijn was gespecialiseerd in onvertaalbaarheid en in het compenseren vertalen van woordspelingen werd hoogleraar taalwetenschap; Piet was de beste van het gymnasium; Cyriel was de mooiste van de klas en de grote meisjesversierder die later rechter werd; Marco was de gespierde reus die tandarts werd; Kobus was de primus perpetuus en filosofisch zeer onderlegd werd een wereldberoemd filmregisseur; Alexander was de guitige losbol, de onwillige leerling die later leraar Duits werd; Rutger was gefascineerd door het communisme; en als elfde heb je de verteller, 'ik', Frederik)

De *elf* zijn stuk voor stuk briljant op hun eigen wijze en vakbekwaamheid. Ook hun resp. loopbanen nemen aanvankelijk een hoge vlucht maar het loopt verkeerd af. De *elf* worden geestig en kritisch beschreven, subliem geformuleerd met anekdoten, grappen en vreemde theorieën naast het gevoelige relaas van teloorgegane vriendschap. Allemaal (alle elf!) plegen zelfmoord "of iets wat daarop lijkt". Chronologisch verloopt hun leven tussen april 1958 en 2012, maar *Inmiddels op aarde* is veel meer dan de reminiscenties van een zeventiger die met tranen in de ogen terugblijkt naar de vergeelde klassenfoto van april 1958. ■

Paul Verhuyck: *Inmiddels op aarde*, uitgeverij De Arbeiderspers Utrecht, Amsterdam, Antwerpen, 2014, 230 pagina's, hardcover 18,95 euro

Als een despoot wegteert, vliegen de aasgieren op. Dat was zo met de ondoordachte terechtstelling van de Iraakse dictator Saddam Hoessein bij de jaarwisseling 2006-2007. Dat was zo toen in 996 de Fatimidische kalief Al-Hakim aan een schrikbewind van een kwarteeuw begon. Beide despoten gingen ten onder aan economisch geknoei en zelfverheerlijking. Hoessein was een soenniet, die sjïeten discrimineerde en vervolgde. Al-Hakim was een ismailitisch sjïet die soennieten als zijn ervijand zag; zijn opvolgers zouden zelfs het soennitische Bagdad tijdelijk bezetten. Zowel ismailieten als soennieten zagen er geen graten in om bondgenootschappen af te sluiten met christelijke kruisvaarders of met Byzantium als hen dat zo uitkwam, tien eeuwen later met het Westen of met Rusland als dat beter leek.

ISIS EN ZIJN KALIFAAT

DE TERUGKEER DER ASSASSIJNEN

door Lukas De Vos

Dubbel

Het probleem met berekende alleenheersers is altijd dubbel: geweld en onbetrouwbaarheid. En met één doel: absolute macht. De wereldlijke en de geestelijke, keizer en paus. De rentmeester van god. Als de kalief vermoord werd (een bijna vast ritueel), maakte een andere hofmeier zich op om de oemma, de (godsdiensstige) gemeenschap te leiden. Het past bij de idee van het leenroerig stelsel bij ons: roofbaronnen hakten zichzelf een stuk gezag uit in beperkte (stads)staatjes, de leenheer werd geduld, maar zelden erkend. Zolang er een buitenlandse vijand was, werd het geweld gekanaliseerd. Gebiedsverovering, afdreiging, afpersing. De Ismailieten wierpen zich op de esoterische studie van de koran, hun oorlogstaktiek stapte over van frontale aanvallen naar gerichte aanslagen. Die gebeurden op vooraanstaanden, hoge militairen, geestelijke leiders. Door zelfmoordaanvallers, de Assassijnen.

Kruistochten

Al-Hakim zelf had geen al te beste naam bij de christenen. Hij liet in 1009 de Heilig Grafkerk

in Jeruzalem neerhalen. De verbanning van christelijke pelgrims en het verbod tot bedevaart vanuit het Westen in 1056 betekende de rechtstreekse aanleiding voor de kruistochten, en voor twee eeuwen van middeleeuws gekuip tussen staatjes en sektes. Het zijn maar de Mongolen die met een grootscheepse, onstuitbare aanval op het Nabije Oosten en Oost-Europa de hopeloos verdeelde islamieten (en christenen) tot nieuwe eenheid dreven.

De parallel met de Irakoorlogen is schrijnend. Om de uitzichtloze loopgravenoorlog met het sjïitische Iran na de machtsovername door Chomeiny (1980-1988) te verdoezelen, richtte Saddam zich op een nieuwe, minder taaie buitenlandse vijand: de “decadente” emir van Koeweit. Hij bezette de olievelden en het staatje, wat op zijn beurt een Westerse reactie uitlokte: operatie Desert Storm (1991). De Amerikaans-Britse “bevrijding” van Koeweit maakte, toen al, een kapitale fout. Legerleider Norman Schwarzkopf zou me later zeggen: “Ik rukte snel op naar Bagdad. Maar Washington verbood met af te rekenen met de gekke dictator”. Patton overnieuw. Diezelfde fout wou de “Coalition of the Willing” van George Bush jr. niet meer maken. Onder valse voorwendsels (massavernietigingswapens), en na een besmukte minitop op de Azoren, waar Barroso en Aznar Bush en Blair een vrij-

geleide gaven (Barroso hield er later het voorzitterschap van de Europese Unie aan over; Verhofstadt behoorde tot het kamp van de onderhandelingsgezinden en was tegen een invasie), begon de tweede Golfoorlog (2003). De onthoofding van Irak (waar de seculier-soennitische Ba’athpartij als laatste structuur kon geven) was bijzonder klunzig voorbereid. Er waren bij de geheime dienst amper twee of drie Arabisch-sprekenden, aan een vervolgsценario was niet vooraf gedacht.

Fouten

Nu de laatste Amerikanen weg zijn uit Irak, blijkt welke stompzinige fouten gemaakt zijn. Ze hebben niets geleerd van hun eerdere mislukkingen in Vietnam of Afghanistan. Ze zijn geld en oorlogsmaterieel blijven pompen in corrupte besturen, die niet in staat waren een vorm van democratie te bewerkstelligen. Integendeel, sinds de sjïeten (een meerderheid in Irak) de macht in handen kregen, stond alles in het teken van wraak, niet van verzoening. Premier Al-Maliki gaf zelfs het bevel zijn vicepremier op te sluiten. Die ging prompt het maquis in. Toen ook in buurland Syrië de poppen aan het dansen gingen drie jaar geleden (in het kielzog van de volksopstanden tegen de dictaturen in Noord-Afrika en aan de Hoorn), weifelde het Westen meer dan ooit. En zoals tijdens de kruistochten zijn

General H. Norman Schwarzkopf.

er even betwistbare als vergelijkende bondgenootschappen in de maak.

Het viel al op dat de voorbije jaren geregeld wrijvingen ontstonden met de meest trouwe partner, het (soennitisch) wahabitische Saoedi-Arabië, niet bepaald een toonbeeld van gelijkheid en democratie. Want het is mooi dat al die landen ook het Handvest voor de Rechten van de Mens hebben ondertekend, barbarij blijft barbarij. Terechtstellingen met het kromzwaard, strikte verbodsregels voor vrouwen, uitbuiting van gastarbeiders, het werd en wordt met de mantel der economische liefde bedekt. Olie blijft een machtig onderhandelingsargument. Water moet nog even wachten. Dat het aan de zuidflank van de Arabisch schiereiland al sinds de hereniging van beide Jemens stinkt, is een reden te meer om in te zetten op de stabiliteit van Ri-aad. Met de dag wordt evenwel duidelijker dat de oliereus meer dan gewoon maar hand- en spandiensten levert aan het soennitisch verzet in Syrië en Irak. Het financiert milities en geeft logistieke steun, wapenleveringen zijn moeilijker aan te tonen. Anderzijds leeft Iran al 35 jaar in onmin met Washington. Plots komen er wel openingen om samen de dreiging in Irak te bestrijden. Het is best denkbaar dat Iran troepen zal inzetten om het sjiiïtisch bewind van Al-Maliki recht te houden, en daarbij Amerikaanse steun krijgt. Met drones, een elitekorps in Bagdad (275 extra manschappen “om de eigen belangen en mensen te beschermen”), en vuurkracht van oorlogsschepen in de Golf en de Middellandse Zee. Kies is Washington niet, het is uitgerekend het vlieg-

dekschip George H.W. Bush dat de Perzische Golf binnenvaart.

Geschrift

Alleen zijn op het terrein zelf compleet geschifte milities aan het werk. We kennen ze al jaren, Al Kaida (dat meer een idee dan een gewapende macht is), Al Noesra in Syrië, en de Islamitische Staat van Irak en (Groot-)Syrië, ISIS. Dat mikt op een kalifaat. En daarvoor oudtestamentische methodes aanwendt: totale vernietiging, wreedheid, bloedwraak, zinloos geweld, en de typische, onwankelbare zelfopoffering (“martelaarschap”) van de Assassijnen. De omslag verloopt precies zoals na de verovering van Jeruzalem in 1099. Eerst plaatselijk verzet, dan overvallen en aanslagen, dan milities die elders steun krijgen (van Europese rekruten tot al dan niet afgeperste giften uit de buurlanden). Maar de verovering van de macht is intussen gepasseerd: het gaat nu om de uitbouw van een eigen grondgebied, een territoriaal kalifaat. Het soennitische noorden van Syrië versmelt dan met de middensikkel van Irak. Waarbij de ene huurling na de andere verstopte of vervolgde zich aansluit. Oudgedienden van Saddam Hoessein, dwaze kindsoldaten uit Europa, radeloze mensen die alles kwijt zijn geraakt, radicalen uit Afghanistan en Tsjetsjenië die niets meer te verliezen hebben dan de kick van plundering, foltering, moord, vernietiging, en ad hoc geneugten, verblinde, atavistische “gelovigen”. God moet het hen vergeven, want ze zijn door de “andere kant” met dezelfde voorbeelden misleid: Assad is er met een even grove borstel doorgestaan, Amerikaanse drones maken geen onderscheid tussen burgers en terroristen. De traditionele invloedssferen in Irak – sjiiëten, soennieten, Koerden – staan onder druk. Wie het slimst medestanders kan vinden, staat er het beste voor.

Het lijdt weinig twijfel dat dat niet ISIS of Al-Maliki zal zijn, wel de Koerden. Al-Maliki kan misschien op de best bewapende steun terugvallen, maar meer dan een lakei kan hij niet meer zijn. ISIS is logistiek niet voorbereid om een breed front langdurig te kunnen aanhouden – het voorbeeld van Assads koppigheid in Syrië zou hen tot nadenken moeten stemmen. Maar intussen verkijkt het kortzichtige Westen zich deerlijk op wat er echt aan de gang is. Niet een strijd tussen islamitische radicalen en milieu-activisten, zoals Thomas Friedman

beweert. Het Midden-Oosten is zich aan het ontworstelen aan de rigoreuze begrenzings die de kolonisering van de 19e eeuw heeft opgelegd, en waaraan niemand zich durfde te onttrekken. Tot nu toe. Maar het ISIS-kalifaat heeft dit voordeel: het toont de betrekkelijkheid aan van grenzen, van natiestaten ook. Net zoals niet getornd kon worden aan de verdeling van Afrika in Berlijn (1884), blijft men zich blindstaren op de nationale onaan-tastbaarheid. De Europese Unie is een van de enige, zoniet de enige macht die bereid is door onderhandelingen anders te gaan denken over dat verwelkte begrip uit de 18e eeuw, de “natiestaat”. Het laat referenda toe over vreedzame afscheiding, zoals in Schotland, het denkt na over een “verwaseming” van de grenzen (De Gucht), het zet in op blijvend di-

De Syrische president Bashar al-Assad.

plomatiek overleg ondanks de minachting die kortzichtiger landen die weg betonen.

Integratie

De angst voor teruggekeerde jihadisten met een Europees paspoort, nog voedsel gegeven door de provocerende aanslag op een synagoge in Brussel, is een ongezonde reflex. Er valt makkelijk iets te doen aan die angst. Een terugkeer onmogelijk maken door het paspoort af te nemen. Meer in te zetten op echte integratie. Europa moet zich evenmin laten opjuten door de Transatlantische haviken. Ook de kruistochten zijn faliekant afgelopen. Tot de Grote Turk zijn Waterloo vond bij Malta. ■

Daar is het blunderboek weer

Naar jaarlijkse gewoonte publiceerde het Rekenhof onlangs zijn zogenaamde “blunderboek”. Dat is het overzicht van de meest markante vergissingen in de werking van het Vlaams overheidsapparaat. Met name de openbare aanbestedingen die uiteindelijk véél meer kosten dan oorspronkelijk gedacht. Het woord “raming” is hier wellicht verkeerd gekozen, gelet op de grootte van de afwijkingen.

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Vergissingen

Het is ook merkwaardig dat deze “vergissingen” blijkbaar altijd maar in één richting werken: het is steeds de overheid die moet bijpassen. Wij hebben geen weet van leveranciers en/of aannemers die moeten terugbetalen.

Er vallen ons drie zaken op bij de publicatie van dit rapport. Ten eerste de grote onverschilligheid waarmee er gereageerd wordt. De media maken kort melding van de hoofdlijnen van dit rapport, en dat is het dan zowat. Géén kritische vragen van oppositie (laat staan van de meerderheid), géén verontwaardigde lezersbrieven, geen duidingsprogramma of talkshow op TV die daar dieper op ingaan. Hier is meer dan ooit het oeroud Vlaams gezegde van toepassing: “we dronken een glas – we deden een plas en... alles bleef zoals het was”.

De publieke opinie is er blijkbaar zo aan gewoon geraakt dat onze overheid zo knullig met onze (schaarse) centen omspringt, dat niemand zich er nog druk over maakt. Cultuurpsychologen moeten hier toch een vette klui af hebben om eens uit te zoeken

waarom wij met zijn allen dat geknoei blijven gedogen en laten doorgaan.

Onzorgvuldigheid

Een tweede vaststelling is dat er blijkbaar nooit iemand ter verantwoording wordt geroepen, laat staan gesanctioneerd wordt, voor dit onzorgvuldig uitvoeren van zijn/haar job. Er heerst een mentaliteit van “het is nu toch gebeurd, we kunnen er nu niets meer aan doen”. Het is inderdaad jammer dat de bevindingen van het Rekenhof redelijk laat na de feiten aan het licht komen. Maar dat wil nog altijd niet zeggen dat men dan alles gewoon verder op zijn beloop moet laten. Niet zozeer om iemand te straffen, maar wel om er de nodige lessen (voor de toekomst) uit te trekken.

Dit brengt ons naadloos bij de derde vaststelling: wij schijnen maar niet te kunnen of willen leren uit onze fouten. Waar mensen samen zijn en samenwerken, worden (onvermijdelijk) fouten gemaakt. Het zij zo. Maar, eens dat is gebeurd, moet men wel de moed hebben te onderzoeken wat en waar het is fout gelopen. Zeker binnen de overheids-huishouding – waar men per definitie een lange traditie heeft van werken met openbare aanbestedingen – zou er toch al lang een soort centraal kenniscentrum moeten bestaan, waar alle opgedane (positieve en/of negatieve) ervaringen worden gebundeld en gedeeld met alle andere besturen, zodat

men na verloop van tijd toch heel precies zou moeten weten hoe men nu een (sluitend) lastenboek moet opstellen, hoe men evenwichtige contracten (en niet contracten die alleen maar in één richting werken) moet opstellen, hoe men komt tot sluitende controles op de uitvoering van werken en/of opdrachten.

Kritische analyse

In deze tijd van (moeilijke) regeringsonderhandelingen is men – alweer... – op zoek naar de nodige structurele besparingen (en/of nieuwe inkomsten). Liever dan in de sociale uitkeringen te snoeien, zou er toch eindelijk eens ernstig werk moeten worden gemaakt van een kritische analyse van de manier waarop de overheid haar geld uitgeeft. In alle departementen en op alle niveaus wordt er met zo'n gemak (en vooral met zo'n grote onverschilligheid) geld uitgegeven (“other people's money” geeft zo gemakkelijk uit...) dat daar – zonder een sociaal of economisch bloedbad aan te richten – gemakkelijk de nodige besparingen kunnen worden gevonden. Maar daar is politieke moed voor nodig. Een provinciegriffier gaf onlangs nog toe dat men er niet in slaagde alle diensten binnen één provincie ertoe aan te zetten gezamenlijke (en dus goedkopere) aankopen te doen. Elke dienst plaatst liever zelf de eigen bestellingen bij “bevriende” leveranciers door een lastenboek “op maat” uit te schrijven, waar men bij voorbaat eigenlijk al weet wie de opdracht zal krijgen. Daar ligt de kern van het probleem, daar worden – op een bijna onzichtbare manier – de schaarse overheidsmiddelen verspild. Regeringsonderhandelingen, en zeker de verdeling van de ministerposten, gaan over de verdeling van de “macht” – de macht om te mogen geld uitgeven (op een eerder “creatieve” manier). Het Rekenhof klaagt deze gebrekkige werking nu al jarenlang aan, maar politici zijn niet geneigd deze macht, die hen toelaat bevriende leverancier aan hen te binden, uit handen te geven. Wie durft deze uitdaging aan, om de echte verspillingen aan te pakken? ■